

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ,

Carrer Amples, 26.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

LLIBRERIA ESPANYOLA

DE

I. LOPEZ, EDITOR,

Carrer Amples, 26, y Rambla del Mitj. 20.

BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

BARCELONA.

Al mes 4 rals.

FORA DE BARCELONA.

Trimestre 12 rals.

SURTIRÀ UN COP CADA SEMANA.

(Si deu vol.)

LA SUSCRIPCIÓ COMENSA SEMPRE

lo 15 de cada mes.

UN TROS DE PAPER.

DE ALLÓ MATEIX.

—Donchs que volen que parlem de l' inmortalitat de l' ànima ó del mohiment continuo? No pot ser: ningú ens escoltaria.

Barcelona té la conversació malalta; pateix de diálech epidémich y ens lo ha encomenat.

Antes se parlaba de tot: de pesetas falsas, dels drets del vi, de las eleccions, de las modas del ivern vinent... ja s' ha acabat alló!

Ara tot es cólera y mes cólera. Se parla de los passats, de lo present y de los que poden venir.

Vosté veu passar una réuea de burros molt llarga y al últim pregunta á un company:

—Quants ni deu haver?

—Avuy trenta set (salta ell), ab catorse criatures.

Se pensa que vosté no parla dels burros, sino dels morts.

En una casa se trastornan porque han vist passar dos voltas lo combregar y exclaman:

—Sí, sí; bù poden dir que no hi ha res. Com si no vèssim que á cada punt surti Nostramo!

Al mateix temps en una altre casa diuhen:

—Aixó deu anar molt malament; perque antes sentiam tot sovint lo combregar y justament ara no t' sentim mai: se coneix que los deuen haver donat ordre de no tocar la campaneta pera no acabarnos de espantar mes.

Escóltinse vostés mateixos á la gent: escoltinsela.

Dos vellas.

—Y donchs, senyora Quima, quant n' eixirem d' aquet preu fèt?

—Ay, qué sé jo, pobre de mi! Ja li asseguro, tant m' estimo si m' creu com si no m' creu, que ja voldria que n' haguessem sortit.

—Ay, filla! no cal que m' ho juri, prou que la crech.

—Dona, si es un fastich! Los altres anys, una ab qual-

sevol cosa passaba, y vol dir que, treballotjeant una mica, ab pena ó ab dolor, anabam tirant la barca endavant... ¡pero ara! A fe que jo no sò dona de disbauxis; perque, la veritat, una sempre se ha criat ab la regleta; pero, francament, en lo fort de la calor, sempre, quatre tallets de tomàtech y, ara la tallada de meló, ara la miqueta de fruita... vamos, me agradaba: y al pensar que avuy...

—No m' en parli, que m' hi torno bojia y ja no sé ahont girarme. Afuris que á casa, ¡bah ja ho sap! som set: tres criaturas que no sé d' ahont han sortit, que may tenen prou de res, capassos de menjarse l' *spritatuó*. Mirí, anaba á comprar un quart de gallina magre, y m' en volian trenta dos quartos, ¡trenta dos quartos, filla! que jo no sé com lo govern no hi posa ma, ¡caramba! que en aquestas cosas hi hauria de anar ab molt rigor; y si aixó dura... fassim lo favor de dirme, ¿qué fem?

—Ay, jo no ho sé, no ho sé! A dalt de casa hi ha un senyó empleat, que diu que ara los metges de la reyna han enviat á demaná uns papers, per arreglarho... Com que diu que aixó es cosa de l' anglés...

—No hi sé res, pero ja ho crech. ¡No la deixaran medrar may á Barcelona áquels estranjerots!

—Ay, Deu hi fassi mes que nosaltres! ¡Ja li dich jo que estém ben posats!

—Ah! es lo que jo dich: serà lo que Nostre Senyor vulgui: vel hi aquí.

Dos economistas.

—Li dich que pochs períodos hi ha mes hermosos, des de lo punt de vista de lo estudi econòmic. Després de la crisi monetaria, ix la industrial tot seguit, y apenas la gent indiferent á la ciencia se abandona á la esperança de un temps normal, ve lo cólera á brindarnos datus que redoblan lo complexo é interesant de la questió. Si la malaltia se desarrolla ab las degudas proporcions que la ciencia té

dret de esperar, tindrem la sort de experimentar fins á quin punt son certas moltes teorías duptosas.

—Jo desde la guerra dels Estats Units tinch fet un estudi sobre lo decreixement de la població americana y sa influència en la Europa occidental; mes pera que las deduccions mevas resultin certas, necessito una mortalitat molt forta, y ¿qué vol que li digui? tinch pòr que aquet cólera serà molt fluix y no confirmarà practicament los meus datus. Al principi me vaix animar ab la confiansa de que fes alguns estragos en tota la costa de Llevant, que era cosa que 'm convenia molt per lo meu objecte; mes si la enfermedat segueix ab aquesta insignificancia, me catxifollarà: tindré de refer lo llibre que 'm costa cinch anys de treball... y fora una llàstima.

—Ca, no tingui pòr, ja apretará, ja! Jo tinch preparat un folleto, y aixís que comensi á morir gent pels barris de arrabal, demostraré fins á la evidència la imperiosa necessitat de posar un correctiu á la desatentada procreació de la classe proletaria.

—¿Malthus, eh?

—Psss... Malthus... ¡Oh! pero j'li millorat molt!

—Res, veurem. Lo cert es que lo mal no progressa y jo estich de mal humor de pòr de perdre cinch anys de estudis.

—Animis, home, animis. Lo cólera correspondrà á lo que licitament pot demanárselhi: lo contrari no pot ser, seria anti-econòmic.

Dos minyonas.

—Ay! si á n' en Carlets li agafaba alguna cosa, ¿cóm quedaria jo?

—Y jo que sempre estich ab un salt al cor per en Titus?

—L' any passat no ens varem casar pera deixar passar la quinta; aquest any pel ditxós cólera... ¡jo t' asseguro que en res tinch sort!

—Sí, j'tu ray que á lo menos saps de cert que l' any vinent, si som vius... dallonsas!... Jo sí que sò de plànyer.

Ves, si no hagués sigut pel cólera, en Titus l' any vinent guanyaria sexanta duros cada mès; pero com tot ha anat malament, lo seu principal li ha dit que no ni daria mes que quaranta cinch.

—¡Ay con tal que á n'en Carlets no li agafi alguna cosa...

—¡Ay com tarda en Titus!

(La mare entrant).—¡Noyas! á dinar.

—¡Ay quin susto m' ha donat...! (¡Ay si en Carlets tenia alguna cosa...!)

—¡Ay á mi també! (¡No sé cóm es que en Titus m' ha de fer estar ab tanta ansia!)

—¿Qué no han posat en Carlets... ¡ay! vull dir la aigua en fresch?

—No beguis-fret, que es mal pel Titus... ¡ay! vull dir pel cólera.

Dos metges.

—Jo sempre he sostingut que lo cólera se desarrollaria poch, y es una llàstima; perque he compost un preparat que 'm sembla que seria molt eficas pera combátrelo; pero com no hi ha casos... no 'l puch posar á proba. ¡Es que es molt! Ab tant com se enraona, no trobo un colérich ni ab can-deletas.

—Jo tinch tota la clientela fora. Veu, aquest any, entre sustets de bullangas, y un poch de cólera, jo hauria pogut adelantar alguna cosa; pero la gent que visitaba se m' ha esporuguit, y, ¡vájils al derrera! Avuy fa quince dias que ningú ha trucat á casa meba. En quant á medis de curació no me hi amohino: ja tinch massa anys, per tornarme á posar á estudiar. Si lo cólera es boig, que lo lliguin: jo seguiré las prescripcions antigua, y santa bona Maria. Mentre tant, lo mal es que no 's guanya.

—Veu, en temps de salut, sempre hi cauen quatre costipats, un tisquet per aquí, un pletòrich per allí... y tot ajuda. Pero ara....

—Sí, ara... Jo ab una trentena de casos ne tendria prou per experimentar las virtuts de lo meu preparat.

—Home, no s' amohini: seguixi lo antich.

—Sí; pero com lo antich no cura....

—A lo menos tranquilisa la conciencia. ¡Nada, nada! dieta, sudorífichs y fregas: jo no 'm moch de lo que 'm vanen ensenyar.

Lo telegrafo.

De fora.—«¿Cóm esteu?»

De dins.—«Noy gran molt alt, noya gran, Horta; de més aquí bons.»

La familia de fora reb un despaig que diu: «Lo noy gran malalt; la noya gran morta...» y surten pel carrer del poble scandalisant que á Barcelona á cada casa s' en morren dos.

De fora arriban despatxos á centenars cada dia dihent:—Noticias?—¿Puja?—¿Baixa?—¿Quánts abuy?—¿Puch venir?—¿Heu tanca?

De dins ne surten altres tants respondent:—Tau.—tau. Un xiuet.—No gaire.—Vintitres.—Sí.—No.

May habia estat tant secunda y tant insípida la correspondencia telegràfica.

Dos minyons.

—Noy, desde aixó del cólera, estich en gran: lo pare 'm deixa fumar devant seu...

—¡Quina sort! Jo lo que voldria es que durés y no s' obrís la Universitat.

—¡Sí que fora ganga! L' any vinent simultaneariam...

—Y aquest any sultanejariam... ¿eh? Pero ¡ca! Lo meu pare fóra caçaps de volerme enviará Saragossa á estudiar...

—Home, millor; quant mes lluny del guetu....

—Sí; allí tinch un oncle y una tia mes rapatanis... allo óra pitjor que lo cólera. No hi aniria jo pas.

—¡Oh! si te ho manaba...

—Si me ho arribés á manar, finjiria rampas y m' em-brutaria de tinta perque 's pensés que l' habia agafat de valent...

—Tens rahó, noy: jes un acudit ben cayo!

Tres noyets.

Lo mes gran.—Jo ara faig festa totas las tardes y potser tindrem xala y janirem á fora!

Lo mitjà.—¡Jo cada tarde vaj á passejar ab lo papa!

Lo petit.—¡Jo cada dia menjo tita!

Tots tres.—¡Per mor del cólera! ¡eh, eh, eh!

X.

A mon estimat amich L' INGLÉS, en lo establecimiento de ayguas picants de Argentona.

Al últim jo t' hi olorat
Ensumant per tots los tons,
Inglés de front culotat:
Y bé ¿cómo estás? ¿trempat?
M' en alegro; aquí tots bons.
¿Con que tu els dels que han fugit
Del Asiátich veterano?
¡Vamos, jo estich aturdit!
¡No 's va fugí ab mes delit
De Pompeya y de Herculano!
¡Quin chivarri! ¡A cada pas
Sachs y baguls plens de pòr,
Y gentab farsells al bras,
Que hasta 's tapaban lo nas
Com si sentissin pudòr!
¡Y per qué? Van comensar
A dí 'l Còlera 's belluga;
Al saberho 'l van cridar
Y axí que 's va presentar,
Carril, y ¡campi qui puga!
¿Cóm s' ha tornat Barcelona?
¡No té sanch, té sabò moll!
Ara si un assalt se 'ns dòna,
En lloch de agafar la escona
¡Au! ¡matalassos al coll!
¡Ahont son aquells catalans
Que, ab menos armas que pit,
Van inflà 'ls nassus á tans
Que hasta 'ls fieros dels turbants
Van dir: tornemsen al llit?
Allavoras, si no m' erro,
Qui no lluytaba era un vil;
¡Si ara hi tornessim! ¡m' atero!
¡Que es cas de desperta ferro...!
Desperta ferro-carril.

Jochs florals: plegueu lo ram;
Los almogàvers s' han fòs;
Ja hi ha prou firam, firam;
Ara via fora es via al camp
Y via al camp es tocá 'l dòs.
M' han dit que un pánich gegant
Te habia inundat lo cor;
¿De qué tèns pòr, botavant?
¿No saps alló del refran
De que mala herba may mor?

Y ara que un Nunci apostòlic
Semblas, y ets tan lleig com jo,
¿Per qué aqueix pánich diabolich?
Si 'l veu, agafa ell mes cólich
Que tú menjante un meló.

Ja ho veus, jo aquí 'm vaig quedá
Y no me n' arrepenteixo,
Perque sè qui 's vá escapá,
Ho sap lo Còlera, hi va,
L' agafa, y... per tot te deixo.

Impossible estich aquí
Sens cap temor per la pell;
¡Que vingui! ¿Qué 'm fará á mi?
Si de fixo ha de tení
Mes po, ell de mí que jo de ell.

Si veys la Redacció,
Ahont hi reyan fins las ratas,

Está que s'acomiadó;
Sembla un beefsteak del Falcó,
Que ni te carn ni patatas.

En Bunyegas es per Vich,
Son fora en Sanall y 'l gos,
Y hasta el gran Lopez ¡jo 't flich!
Y axó que en quant á bonich,
Noy, ens afana á tots dos.

Tú, com satírich brillant,
Que per l' epígrama 't dòna,
Al fugí has sigut constant
Y has dit: per l' estil picant
Res com l' ayga de Argentona.

Allí mentres que 'm nudresch
Menjant bons tall de pernil,
Y del terrible 'm guaresch,
De humor picant m' enriquesch
Y perfecció l' estil.
Bèn fet; més de aquí endavant,
Caldrá apartar-se una mica
Per llegirle, 'ls ulls tancant,
Perque 'ls teus versos couran
Com seba ó com pica-pica.

Jo, encara que estich bo y sà,
Noy, hi fet llit mes de un dia;
Lo metje 'm va visitá
Y no pugué treure en clà
Si era febre ó dropería.

Si eixa carta 't fa aprensió
No l' obris pas en dejú,
Pren sofra, ompla bè 'l canó,
Fesli fer observació
Y ab aixó estigas segú.

Per si ganas te 'n venian,
No l' ensenyis ni á ton Para;

Pues si eixa català llegian
Los dels Jochs florals, dirian
Que era esporàdic del de ara.

Y adios, noy, y bona sort;
Procura salvar la pell,
Y ja saps que hasta la mort
T' estimarà de bon cor

BONAVENTURA GATELL.

Barcelona 28 Agost 1863.

PAPERINA DE CONSELLS ANTI-COLÉRICHES

que donem de franch al nostres suscriptors dels dos sexes.

A las solteras: que 's distreguin vestint Mares de Déu menys fins á Nadal, perquè á la quenta lo terrible es de aquells que buscan las casadas.

A las casadas: que procurin portar las calsas mentre estiguin entre nosaltres lo foraster esporàdic, pues aquet bon senyor, ab tot y tenir un ramat de anys, sembla que es molt aficionat á las fandillas.

A las viudas, que no son carn ni peix, sino pel contrari, mitja figura mitj reim: que 's conservin en aquet estal puig que pocas matzinias no matan.

A las Pacas: sian ó no de Liverpool, que 's posin en observació.

A las Soledats: que 's busquin companyia, perque no s' prudent viurer aislat.

A las Conchas: que estiguin preparadas per fer suar.

A las Ra-monas: que no surtin de casa tot lo que puig, per evitar las tentacions del proxim.

A la Juana del ditxo: encara que vegi que 'l temps passa, que per ara no balli. Lo cansarse en aquet temps perjudicial á la salut.

A las fredas: que procurin escalfarse, puig en las actuals circumstancies no hi ha res tan dolent com los gelats.

A las sosas: que fassin un carbonato de si mateixas que 'l tinguin á punt per un si hi ha cas.

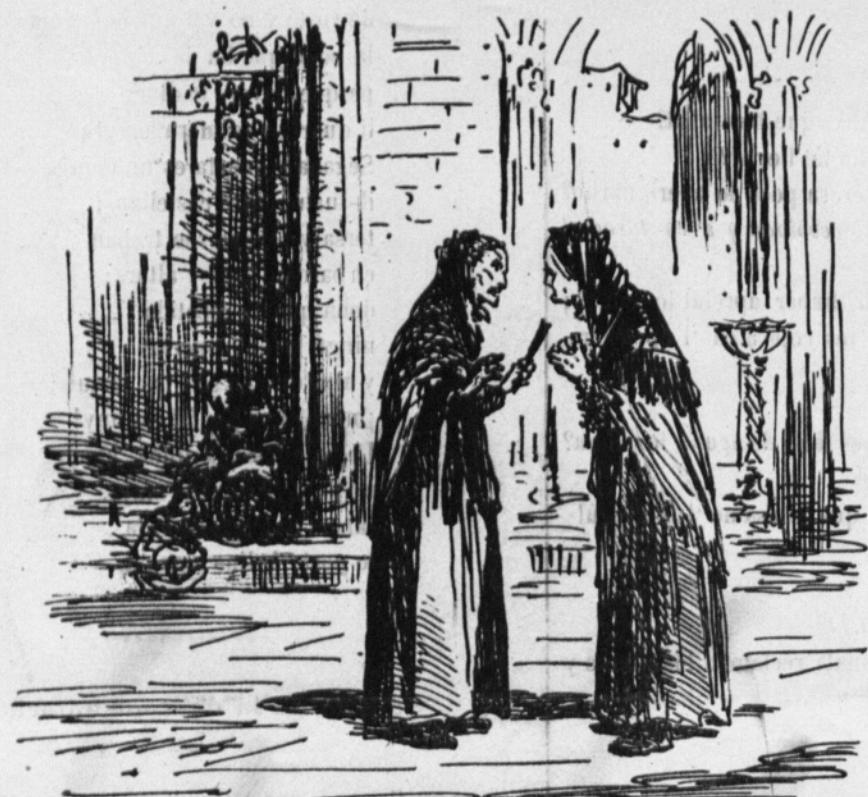
A las fabas: no 'ls diem res perquè cuan elles vindran qui sap qui serà viu.

Competència hidropàtica municipal y veinal contra lo cólera.
Lo públich no sap coneixer si esta mes mullat que tranquil·lat.

No cal que m'assis festas que a los Campos no hi aniras cap diumenge. Es lo dia que's mor mes gent. Si a lo menos me digues a la Plaça Real...
Quant costa això de la Plaça?
No costa res.
Res?... Vaya, anem, que no callaríais mai!

- Dens a que parlan de aquestes malaltiolas. Deu no m'ho tingui en rebet, faix cremar la Nantia de San Roc.

- Mirí, Senyora Semproniana, no so dona de risas; pero des de que hi ha això m'hi assento, y si trech la grossa, Deu ho fassà, ja li he promes una novena.

T'a digu que estás engraxandu cada dia mas Dulurussitas.
Mia-tu. No tengo na que hacer.... En diciendo que el Señorito este contento...
y solo viene de noche.
Ay quina suerla! Hoy lo dissia yo: Si yo no encuentru una casa.... así... que tengan torra, me fonderé lo mismo que una candela... i sabes?... cap per ball.

Noya, deixat de tan luxo; mira que hem de procurar per la família y ara necessito economizar.

Economizar i perquè?

Perquè interessa en una fàbrica de..... de objectes de luxo...

Ay Papa! m'en regalaraaaa?

Llu. Cebrian.

Aquests barreis ara s'estilan a Londres, y això que allí lo gas es millor que lo nostre.
Y donchs nosaltres i que nos haurem de guarnir lo barret de llumaneras?

A las *vivas*: que qui dia passa any empeny.

Y á totas en general: que no portin los baixos bruts, puig es molt recomenada la netedat; que no comprin vestits massa *verts*, ni mocadós virolats de aquells que 's coneixen ab lo nom de mocadós de *pebrots* y *tomátechs*, y, finalment, que s' abstinguin una temporada de donar *carbassas* y *pebrots*.

Als mascles, solters y viudos no 'ls recomanem res per abuy, perque no se 'n mor un per medecina.

Als casats que estiguin bés ab la dona, perque 'ls metjes recomanen molt las *costellas*, com un dels aliments més sans.

Al que 's dugui Joséph, que no permeti de cap modo que li duguin *Po*, perqué quant aquesta s' apodera de una familia ja pot dir que oli li ha caigut.

Als *Paus*: que las mantinguin ab lòthom, puig no hi ha res com la tranquilitud de esperit.

A lo *Tító* li aconsellem que no *torni*, perque está probat, que 'ls que venen de fora hi petan com fochs artificials.

Als *inglesos*, que 'ls donem de bon-grat á Gibratlar, contal de que no 's dexin véurer, puig que 'ls sustos avuy dia son pitjors que un tip de figas.

Y per acabar; á uns y altres, mascles y famellas aconsellem que ab preferència á tot llegeixin UN TROS DE PAPER y las revistas musicals de lo *Diari de en Brusí*, tota vegada que un dels millors preservatius contra aixó *estacional* es lo ferse un bon paxó de ríurer.

BONAVENTURA GATELL.

La gent diu que no va á los teatrets del passeig de Gracia perque es mal lo aire de la nit.

La gent sen va de nit á sentir la música de la plassa Reyal, perque diu que es bo distràures.

Mes valdria que diguesin francament que la música pagant enmalalteix y de franch cura.

—Fassim lo favor de cambiarme aquesta pesseta que 'm va donar ahí, perque es falsa: se ha tornat negra...

—No es falsa, no es falsa, es que li ha gafat lo cólera y quant hagi passat, se tornará á posar blanca.

—Diu que hi ha cólera á Madrid?

—No pot ser: que allí hi ha la reyna.

—Oh es que ara la reyna es fora!

—Ah, donchs pot ser sí! Mira lo pillo, cóm se 'n aprofita!

Lo *Telégrafo* nos ha demostrat palmaryament que los que fujen de Barcelona no tenen *por*, sino *temor*.

Ja nos semblaba á nosaltres que una deserció tan gran de braus barcelonins no podia atribuirse á que fossin poruchs!

Ara sí que podem dir ab tota la boca: los descendents de los valentíssims almogávers, no están esporuguits, sino atemorisats.

[Aixó es gloria!]

Lo *Comercio de Barcelona*, per sa part, se empeña en demostrar que los que fugiren precipitadament antes de haberhi res, no tenian *temor* sino *por*, y per aixó se dirigeix á lo *Telégrafo* replicantli tot sério.

—Home, senyor *Comercio*, deixiho córrer y digui alló de: «*Passa bou per bestia grossa*.»

¿Quina diferencia hi deu haber entre un que 's mor de *por* y un que 's mor de *temor*?

—Lo diable que ho averigüi!

—Mare: ¿cóm es que aquest Cólera encara no es oficial?

—Uy! ¡qué vas depressa! Ton pare fa disset anys que es sargento de carabiners y no ha pogut conseguir que 'l en fessin!

—Saps qué es aixó? Que aquest Cólera no deu tenir amichs en lo Ministeri.

—Cóm está aixó avuy?

—Ha pujat.

—Ajá, m' en alegro!

—S' en alegra?

—Si; perque havent pujat, vendré y guanyaré.

—Miri que jo parlo del cólera...

—Dimoni de home! ¡Jo li preguntaba per lo paper consolidat!

—¡Qué paper! Ara tothom fa papererías, y no necesita paper de atri.

Son las quatre de matinada y fa un griso d' alló fort. Truca un home á casa de un apotecari y torna á trucar tot seguit.

Lo Esculapi se llèva tremolant, se tira una leviteta á sobre y sentint que trucan mes fort, baixa descals y estornudant.

Obra la portelleta y diu:

—¿Qué volia?

—Me sabria dir si es plata aixó que he trobat?

—Pero, home, per aixó me ha fét llevar!

—¿Qué es pensa que m' interesa poch lo averiguarlo?

—Vagi al diantre! (*Tanca ab rebolada y s' en torna al llit estornudant*).

Los vehins.—Aquesta nit deu haber apretat lo cólera; perque en un no res han trucat tres cops á ca 'l apotecari.

—Senyor metje, ¿quánt es mes fácil de agafar lo cólera?

—Antes de tenirlo.

—Ay! ¡pobres de nosaltres, que á casa no 'l té ningú!

—Diu que ja no hi ha *zarzuela*?

—Ara mes que mai. Los abonats reclaman los diners y la empresa no 'ls els vol tornar.

Veji si vol mes *zarzuela*.

Segons ha reparat lo *Diari*, en lo *ensanche* no hi ha cólera.

—¿Qué ho deu fer que no hi ha metjes en lo *ensanche*?

(Saben que més que lo cólera 'm crema haber de dir *ensanche* parlant en català?)

Lo confés.—Digas, ¿quina es la cosa mes necesaria per confessar?

—Lo *penitent*.—Haber pecat.

Lo confés.—Tens rahó: no hi havia pensat may.

REFRANS ADOBATS.

De 'ls que fugen, alguns estan malament.

Ab la escusa del cólera, los deutors s' escapan.

Si vols estar ben servit, trau la grossa de Madrid.

Ab palla y temps se fan márfagas.

Qui no vulgui pols, que 's vagi á tirar al mar.

La pòr guarda á la vinya y al cólera.

En tems de fam no hi ha pa tou.

En la terra de 'ls cegos, lo borni es director d' orquesta.

SÍMILS.

—En qué se sembla lo cólera á un sabater?

—En que pren peu.

—En qué se sembla un cuynier á una cremadura?

—En que cou.

—En qué se sembla la mar á un ase?

—En que brama.

—En qué se semblan las campanas á los extrems?

—En que 's tocan.

—En qué se semblan los cigarros á los pernils?

—En que 's fuman.

—En qué se sembla la escarola á una noya que 's casa?

—En que ha de estar amanida.

CHARADA.

La primera es una bestia,
la segona es musical,
tersa sempre està venint,
prima y segona es á mar,
segona y primera enganxa,
prima y quarta es una part
de vosté y no vol que ho sigua
la cosa que ha de comprar,
perque llavors lo diner
li quarta y primera en gran.
Segona y quarta es un nom
il-lustre entre castellans;
tersa y segona sen troban
en barcos, firas y altars;
dona quarta repetida
ningú la pot soportar,
y aixó que ho son las virtuts,
¡mirin si es un fet estrany!
Lo tot es cosa á quel' home
no voldria arribar may,
sabent que tota sa vida
lo porta á dins amagat.

Solució de la charada anterior.

Creume, que 't convé que 'm cregas;
si 't trobessis enrampat,
segueix mon consell sensat:
feste fregas, feste fregas.

Solució del geroglífich anterior.

Per la mare de Deu de Agost,
á las set ja es fosch.

GEROGLÍFICH.

La solució 's dará en lo número que vé.

Ara dissimulin.

E. R. — Casimiro Miralles.

Barcelona. 1865.—Imprenta de Narcís Ramírez y Companyia, Pasaje de Escudillers, número 4.